

بشار کیکئی

ئەفقی چەندی ل زوربە ی وەلاتین پێشکەفتی رولەکی مەزن هەیه . . دەور (رۆل) ناھێتە دان بەلکو دەھێتە بەدەستە نینان . . ئەز ناھاڤێژمە برابری خۆ و خوشکی خۆی جفاتین باژێرقانیان، رەنگە ئەو ژێ ئیخسیرین سستەمەکی نەگونجایی بن، بەلی دقیت وان ژێ رەنگە رۆل و هزری خۆ هەبن چ وەک کەس و چ وەک لەستە ژێ و بچنە دناڤ جەماوەری دا و پەییوەندیی دروست بکەن و ڕێنمایی و هوشیاریا وەلاتیان بکەن، چەوا لدوف مافی خۆ بچن و بەرەقانی ژێبکەن.

دقیت باژێرقانی سەنگی خۆ هەبیت و هە بیەتا خۆ ژێ چونکە دەستە یەک و دەزگەهەکی شەری یە چونکە ژ مللەتی پەیدادبیت نەو دەکو رێقە بەری رێقە بەرەکی یە کوزور ئاساییە بەیستە لادان یان گوھارتن . .

باژێرقانی دقیت بۆ راگەھاندنی سەنگی خۆ و دلی خۆ قەکەت و دەست نیشانکرا چەو تیبین سستەمی ئیداری بکەت و بەشداریی بکەت د چیکرنا رەئیا گشتی یا ساخەم دا.

رۆل و پێشچا قرونیەکا زەلال هەبیت دزوربە ی بزاق و چالاکیان باژێری دا و هەرسال پلانەکا فەکری پێشکیشکی خەلکی بکەت و رەئیا خەلکی ل سەر وەرگرت و ب ئاشکرای بە لاڤ بکەت و دیفچوونی ل سەر بکەت .

لڤیرە دقیت باژێرقانی رەئیا خەلکی وەرگرت چونکە ئەو خەلکە ژقەستا نەچوویە و خوزەحمەت دا یە بۆ هندی (١٣) کەسان هەلبێژیت و نیصای قانونی دروست بکەت . . ئەوانا کار و خزمەت و وەفاداری دقیت چونکە نونەراتیا ئیرادەیا خەلکی دکەن، باژێرقانی دقیت مۆرک و جەبی خۆی تایبەت ل سەر رەوش و بزاقا باژێری هەبیت و دقێ واری دا دشی ت خول خەلکی خودان هزر و شیان و دا هینان بکەتە خۆ دان و خەلاتان ژێ بۆ وان دەست نیشان بکەت خۆ ئەگەر ریزگرتن ب تێ ژێ بیت.

هەر دەستە یەکا کوزوربە ی مللەتی وان ب هەلبێژیت دقیت ل ئاستی بەرپرسیاریی بن و د گوھی گای دا نەنن، چونکە چاقی خەلکی یی زل بووی و راگەھاندن و ریکراوین نە میری ژێ هەنە دناڤ جفاکیدا بزاق و لڤینی دکەن.

ئەم هەمی دزانین کو دپرووسە یەکا دەنگدانی دا سەرۆک و جفاتین باژێرقانیان هاتنە هەلبێژارتن، هەرچەندە ماوہیەکی درێژ ب سەرڤە جوویە و پیدقی ب یاسایەکا تایبەتە د (دستوری هەریمی) دا، بەلی پرسیارەکا مەزن دئیتە پێش، ئەری چ کارەک دریکا فان ئەنجومەنان دا هاتینە ئەنجامدان ؟ ئەندامین فان ئەنجومەنان چەند د ئەکتیف بووینە و چەند چوونە دناڤ جەماوەری دا ؟ رەنگە وی پرسیارێ ژێ بکەین چەند رەئیا وان ژێ هاتیە وەرگرتن ؟

رەئیا خەلکی:

پێویستە پەییوەندیەکا زورئەکتیف و ئەرتینی دناڤەرا جەماوەری و باژێرقانیی دا هەبیت ئانکو ژ لایەکی قە خەلک راسپارد و پێشبیناران بەدەنە وان و بەرەھەقی هەبیت بۆ خوەخشینی ژێ ژ لایەکی دیکە باژێرقانی بخوژی پرەکا موکوم دگەل خەلکی پەیدا بکەت ئانکو رەئیا وان ژێ وەرگرت .

پێویستە پشکەکا تایبەت یا پلانەکانی دناڤەرا جفاتەکیدا دا هەبیت ول خواری تا سەری، رەئیا خەلکی (ب گورە ی پێوستیان) ل سەر هەبیت، چونکە تشتی گرنگ و گرنگتر هەیه . . جفاتا باژێرقانی پەرلەمانی بچوکی خەلکی یە (ل هەر دەڤەرەکی).

رۆلی باژێرقانی:

باژێرقانیی رولەکی مەزن هەیه د خورتکرنا هەستا ژبیتایی دا بۆ باژێری ژ رویی پاقتی و شارستانی قە، بەلی مخابن مە نەدیتیه جارەکی ئەندامەکی جفاتا باژێرقانیی ژ خوگرتی ل کولانەکی ب هەوەکا پاقتی رابن داکو خەلکی کو دەنگی خودایە وان چاڤلی بکەن . . پیدقییە باژێرقانی نە تێ برێقە برنا موعامەلاتین پارچین ئەردی بیت بە لکو خودان رۆل و کاریگەری بیت د پشستەقانیکرنا کەرتین جودا جودا بین جفاکی دا بۆ بەیداکرنا ژینگەهەکا پاقت و ساخەم و ریکخستەکا باش بۆ باژێری . . دقیت باژێرقانیی لژنەبین تایبەت بۆ دیفچوونا شکایەت و گازندین وەلاتیان هەبن و نەتێ ئەڤە ژێ بەلکول جەبی روودانی ژێ هەردەم د بەرەڤە بن . . نە ئەم نابین سەرۆکی باژێرقانیی یان ئەندامەکی وی دەست پێشخەریت دقەکرنا پرۆژەبەکی دا یان چاڤدیریا چالاکیەکا ناڤخویی بکەت . بەرەڤاژێ